

Sygn. akt III PK 75/19

POSTANOWIENIE

Dnia 19 maja 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dawid Miąsik

w sprawie z powództwa M. I.

przeciwko M. K. G. prowadzącej działalność gospodarczą pod nazwą Firma Budowlana M. K. G. w N.

o ustalenie istnienia stosunku pracy oraz ustalenie wypadku przy pracy,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w dniu 19
maja 2020 r.,

na skutek skargi kasacyjnej powódki od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i
Ubezpieczeń Społecznych w R.

z dnia 18 października 2018 r., sygn. akt IV Pa (...),

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od powódki na rzecz pozwanej kwotę 240 (dwieście czterdzieści) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 18 października 2018 r., IV Pa (...) Sąd Okręgowy w R. zmienił wyrok Sądu Rejonowego w R. z 15 lutego 2018 r., stwierdzający, że A. I. łączył z M. K. G. (pозwana) stosunek pracy na podstawie umowy o pracę oraz że zdarzenie z 27 stycznia 2016 r. stanowiło śmiertelny wypadek przy pracy, w ten sposób, że oddalił powództwo o ustalenie, że A. I. poniósł śmierć w wyniku wypadku przy pracy. Oddalił dalej idące zarzuty apelacji i rozstrzygnął o kosztach postępowania.

Skargę kasacyjną od powyższego wyroku Sądu Okręgowego wniosła M. I. (powódka), zaskarżając go w części oddalającej powództwo o ustalenie, że zdarzenia z 27 stycznia 2016 r. stanowiło śmiertelny wypadek przy pracy A. I. oraz w zakresie rozstrzygnięcia o kosztach postępowania.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej o rozpoznanie został oparty na przesłance oczywistej zasadności, której powódka upatruje w naruszeniu przez Sąd drugiej instancji przepisów postępowania oraz w tym, że mimo opinii biegłych nie uznano zdarzenia z 27 stycznia 2016 r. za wypadek przy pracy. Ponadto powódka podniosła, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, sprowadzające się do potrzeby wyjaśnienia znaczenia „przyczyny zewnętrznej”, o której mowa w treści art. 3 ust. z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (jednolity tekst: Dz.U. z 2019 r., poz. 1025 ze zmianami, dalej jako ustawa wypadkowa).

W odpowiedzi na skargę kasacyjną powódki pozwana wniosła o odmowę przyjęcia jej do rozpoznania i zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie kwalifikowała się do przyjęcia celem merytorycznego rozpoznania.

Podniesiony we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania problem znaczenia „przyczyny zewnętrznej” został już rozstrzygnięty w orzecznictwie Sądu Najwyższego, co wyjaśniono obszernie w motywach wyroku z 16 stycznia 2019 r., I PK 215/17 (OSNP 2019 nr 8, poz. 98), zgodnie z którym śmierć pracownika w wyniku zmian w narządzie wewnętrznym dotkniętym schorzeniem samoistnym (np. zawał serca) może zostać uznana za wypadek przy pracy tylko w przypadku wystąpienia szczególnych, nadzwyczajnych okoliczności towarzyszących świadczeniu pracy, które jako przyczyna zewnętrzna spowodowały zaostrzenie istniejącego już procesu chorobowego. Zaskarżony w niniejszej sprawie wyrok Sądu drugiej instancji opiera się na wykładni przepisów prawa zgodnej z zapatrywaniem wyrażonymi w uzasadnieniu powołanego wyżej wyroku oraz przywołanej w nim, stabilnej, linii orzeczniczej Sądu Najwyższego.

Z tych samych względów nie można uznać skargi kasacyjnej powódki za oczywiście zasadną w zakresie podniesionych zarzutów naruszenia przepisów prawa procesowego, dotyczących zawartości uzasadnienia wyroku Sądu drugiej instancji oraz związania Sądu opiniami biegłych w zakresie wiadomości specjalnych. Skoro śmierć pracownika w wyniku zawału serca może zostać uznana za wypadek przy pracy tylko w przypadku wystąpienia szczególnych, nadzwyczajnych okoliczności towarzyszących świadczeniu pracy, a w obu opiniach biegłych takich okoliczności nie wskazano ani nie ustalono ich w toku postępowania sądowego, brak bezpośredniego odniesienia się do treści tych opinii nie upoważnia do uznania zaskarżonego wyroku za oczywiście błędny z perspektywy treści przepisów prawa materialnego. Wykonywanie zwykłych (typowych, normalnych), choćby wymagających dużego wysiłku fizycznego, czynności (obowiązków) przez pracownika, który doznał zawału serca w czasie i miejscu wykonywania zatrudnienia, nie może być uznane za zewnętrzną przyczynę wypadku przy pracy (zamiast wielu zob. wyrok Sądu Najwyższego z 23 sierpnia 1999 r., II UKN 128/99, OSNP 2001 nr 3, poz. 74), gdyż „sama praca” nie może stanowić zewnętrznej przyczyny w rozumieniu definicji wypadku przy pracy, ale może nią być dopiero określona nadzwyczajna sytuacja związana z tą pracą, która staje się współdziałającą przyczyną zewnętrzną (zamiast wielu zob. wyrok Sądu Najwyższego z 28 marca 2001 r., II UKN 283/00, OSNAPiUS 2002 nr 22, poz. 555). W sytuacji, gdy z ustaleń faktycznych nie wynika, by w dniu wykonywania pracy przez zmarłego pracownika wystąpiły jakieś szczególne okoliczności, które można byłoby potraktować – na podstawie wiedzy biegłego – za zewnętrzną przyczynę zaostżenia istniejącego już procesu chorobowego, opinia biegłego stwierdzająca związek między śmiercią pracownika a wykonywanymi przez niego typowymi czynnościami wynikającymi z charakteru świadczonej pracy, nie może stanowić podstawy poczynienie przez sąd odmiennych ustaleń w tym zakresie. Przesłanka wystąpienia szczególnych, nadzwyczajnych okoliczności towarzyszących świadczeniu pracy wynika bowiem z wykładni art. 3 ust. 1 ustawy wypadkowej a jej treść nie może być modyfikowana opinią biegłego.

Mając powyższe na względzie, Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji, rozstrzygając o kosztach postępowania zgodnie z art. 99 k.p.c. w związku z § 9

ust. 1 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r.
w sprawie opłat za czynności radców prawnych.